

ngm

ДИМО
ТОДОРОВСКИ
DIMO TODOROVSKI

на Магазин
ог АНО - Керчене към Тюменск

НУ НАЦИОНАЛНА ГАЛЕРИЈА НА МАКЕДОНИЈА
NI NATIONAL GALLERY OF MACEDONIA

МИНИСТЕРСТВО ЗА КУЛТУРА НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА
MINISTRY OF CULTURE OF THE REPUBLIC OF MACEDONIA

МАКЕДОНСКА АКАДЕМИЈА НА НАУКИТЕ И УМЕТНОСТИТЕ
MACEDONIAN ACADEMY OF SCIENCES AND ARTS

100 Години од раѓањето на
Димо Тодоровски

100 Years Anniversary of
Dimo Todorovski

Даут-пашин амам, Скопје 2010
Daut Pasha Amam, Skopje 2010

Скулптурата како судбина

Оваа година Националната галерија на Македонија, и целата наша културна јавност, ја одбележува **стогодишнината од раѓањето на Димо Тодоровски (1910-1983)**. Неговото уметничко творештво го претставуваме во јавноста ретроспективно, согледувајќи го по многу години, под друг агол, под друга светлина.

Сто години е убав повод за повторно да ги разгледаме уметникот живот и кариера и пак да го преоцениме неговото место во историјата на уметноста во нашата земја. Уметникот Димо Тодоровски е **прв академски образован скулптор** во Република Македонија, исто така тој припаѓа на групата први ликовни педагози во нашата држава.

Ретроспективните и џубилејните изложби на одредени уметници секогаш се повод за констатација, како нечие творештво на посебен и специфичен начин ја обележало својата епоха. Неговиот пат по кој се движел и непосредно ја делел судбината на општествените промени на својата земја, Димо Тодоровски е пример за неговата голема улога во културата и историската одговорност да биде основач на новата модерна македонска скулптура.

Оваа студиско-ретроспективна изложба овозможува нова валоризација на неговите уметнички придонеси. Може да се анализираат модалитетите на преобразите во македонската скулптура, која го опфаќа периодот од почетоците на „модерната“ до скулпторските изразености карактеристични за крајот на минатиот век, па сè до почетокот на 80-тите години, односно до уметниковата смрт.

Изложбата претставува пресек на неговото целокупно творештво и воедно менувањето на традиционалното лице на современата скулптура кај нас.

Во современата македонска ликовна уметност, Тодоровски се јавува како логична врска и основоположник на модерната форма во македонската национална култура. Неговиот пластичен јазик авторот не го прима како готова (веке видена) форма, односно скулпторско решение однадвор, туку го збогатува и го надополнува со лични искуства од животот, од формите и таа морфологија ја насочува до неговата конечна и единствена пластична целина. Неговото влог во просторно-пластичното размислување ќе помогне и ќе овозможи да се создаде нов скулпторски јазик, кој во нашата држава во тоа време не беше речиси воопшто развиен.

За животот

Димо (Димитрие) Тодоровски е роден во 1910 (некаде се среќава и 1907 г., но во неговата монографија, која е издадена од МСУ додека беше авторот жив, е забележана 1910 г.) во Солун, во скромно печалбарско прилепско занаетчиско семејство. Во 1912 година тие се враќаат во Прилеп, а во 1917 година (за време на Првата светска војна) умрел неговиот татко. Семејството се наоѓало во тешка финансиска криза и малиот Димо морале да го сместат во Домот за воени сираци во Битола. Во домот Димо пројавил забележителен талент за ликовно изразување (кај неговиот учител Поточњак). Цртежот „На последен час“ (1927) бил умножен и користен во доброворни цели. Во 1929 г. Димо се запишува на Уметничката школа во Белград со помош на директорот Живковиќ. За кратко време, поради финансиски тешкотии, без средства, Тодоровски се вратил во Битола.

Пред почетокот на Втората светска војна, сликарот Љубомир Вернер му помогнал да преживее давајќи му работа: изработка на фирмии, а потоа работа во Нишкиот театар како помошник-сценограф (1937). Во неговиот живот голема улога ќе одигра и неговиот постар брат Панче Тодоровски (1903-1967) насочувајќи го во животот и во творењето. Во 1930 година Димо повторно се запишува во Белград, но на скулпторскиот отсек, кај проф. Петар Палавичини, а живеел во богословски интернат. Во 1930 година (со помош на неговиот брат Панче), Димо добива порачка да го изработи својот прв споменик – **Кајмакчалански јунак** и изработка на релјеф со портретите на кралската двојка и престолонаследникот, како и табакера со ликот на банот Жика Лазиќ. Исто така, Димо требало да го изработи скулпторски Првото српско востание, кое требало да биде поттик за социјална револуција, борба на потиснатите и угнетените (композицијата „Илинден“ била многу слично изведена). Како и многу други, и оваа макета е уништена. Скулптурите од 1934 г., портрет на братот Панче и портрет на една млада девојка не се зачувани. Во 1937 година на Изложбата на независните уметници била изложена скулптурата на Димо „Во берзата за работа во Скопје, нема кревет за спиење за мене, за Рагиб Мустафа“ – денес не се знае каде се наоѓа, како многу други скулптури на Димо Тодоровски. За неговиот тежок живот најмногу може да се дознае од писмото што тој (1937) го испратил до Друштвото на пријатели на уметноста „Ефимија“, во Скопје, во кое барад, а и добил финансиска помош.

Иако животот му бил многу тежок и мачен, тој за цело време не ја напуштил скулпторската дејност. Пред војната, тој учествува на изложби и на конкурси за изведба на монументални споменици. Во тие години тој го посетувал и Прилеп, каде што работел на обука по цртање со многу млади уметници (Александар Секуловски, Ангеле Ивановски, Киро Миновски – Мината, Трајче Николовски, Гоѓи Ачески и др.). Ова залагање на Димо претставува извонреден обид да се засили и да се зајакне ликовната клима во Прилеп. Оттогаш ќе се зачне Уметничкото здружение во Македонија и подоцна, во 1938 година, ќе организираат изложба во Прилепската гимназија. Во 1937 Димо Тодоровски се вработил во театарот во Ниш.

За творештвото

Неговиот уметнички придонес е огромен иако животната судбина му била особено тешка, така што неговиот живот бил постојана борба и бараже за суштината на животот, љубовта, симболите и посебно за новата форма во скулптурата.

Почетокот на уметничката активност на Тодоровски се бележи во триесеттите години на 20-тиот век, со неговото учество на повеќе групни изложби. Во Белград изложува неколку пати: со Уметничката школа изложува во 1932, 1933, 1934 г., а во 1937 учествува на Првата есенска изложба на Друштвото на ликовните уметници. Во 1938 г. изложува во Прилеп со Уметничкото здружение (инаку тој е еден од основачите на здружението). За активноста на Тодоровски во овој период се врзува и неговото учество на конкурсот за коњаничка кралска фигура во Скопје во 1937 г. (добил откупна награда).

Својата активност Димо ја продолжува и во четириесеттите години. Во 1942 и 1943 г. изложува групно во Софија, а во 1942 г. во Скопје, на Првата општа уметничка изложба, тоа е негов прв ликовен настап пред скопската културна јавност.

До крајот на својот живот беше активен, креативен и борben во уметничката егзистенција, за новата форма и секогаш за ЧОВЕКОТ.

По завршувањето на школувањето, Тодоровски ги прифаќа идеите на социјалната и идеолошки ангажираната уметност. Се докажа и покажа во предвоениот и повоениот период како скулптор особено на планот на социјалниот ангажман и социјалистичкиот реализам, меѓутоа во неговото творештво се забележува двојство, во предвоениот период каде што во творбите е вградено трајното чувство за убавина (портрет на девојче) без разлика на социјалната и идеолошката насоченост. Тој првите дела ги гради со елементи и со особеност на чиста ликовност.

Димо Тодоровски е од оние карактеристични личности во современата македонска уметност кои со афирмацијата на вечните принципи на класичното уметничко проседе се движеше по нагорната линија, од патот на реализмот до своевидниот експресионизам во македонската скулптура.

Нарекувајќи го беспоговорно **прв основоположник на македонската скулпторска мисла на 20 век**, неговиот влог е бележит пример на впечатлива творечка мисла, со препознатлива универзална вредност за македонската ликовна уметност. Во многу аспекти скулпторското творештво на Тодоровски, вклучувајќи ја тука и споменичката пластика, ја репрезентира самата суштина и генеза на историскиот развој на македонската скулптура во втората половина на дваесеттиот век: од класичниот пристап, преку стилизација на формата, до кубистичките, просторните интервенции итн. Но, од друга страна, попродлабоченото навраќање на творештвото на Димо ќе ни укаже дека многу негови задачи ни останале несработени, дека неговото творештво е недоволно истражено и презентирано пред јавноста итн.

Тодоровски реализирал многу скулптури од различни формати; портрети, како и повеќе јавни споменици низ Македонија. Во зависност од мотивот што го моделира, неговиот стилски дискурс осцилира меѓу лирскиот (импресионистички) и епско-драматичниот, реалистички третман на формата.

Во малата група пионерски личности, основоположници на современото македонско ликовно творештво, спаѓа и Тодоровски (1910, Солун – 1983, Скопје). Денес јасно се профилира историската улога на Димо, во една од најдинамичните области на македонската национална историја. Овој уметник ја имаше честа и големата културна и историска одговорност да биде основач на модерната македонска уметност (заедно со Димитар Пандилов, Лазар Личеноски и Никола Мартиноски). Нашите сегашни духовни и естетски хоризонти ја потврдуваат објективната поставеност на неговото творештво; овозможуваат нова валоризација на неговите културно-историски и уметнички придонеси.

Димо Тодоровски во неговите творби се отвора кон звуките на најдлабоката интимност, кон сопствениот внатрешен глас и секогаш тоа е пронижано со чувство на единствена, препознатлива доследност во периодот и во постапката.

Во неколку скулптури (Ќеманеџија, 1942/43, Играорец, 1950; Оро, 1955; Јама, 1956; Ватерполист, 1958; На Мечкин камен, 1968; На жица, 1979; Рибар, 1979 и др.) Тодоровски се занимава со проблемот, односно конвенционалното сфаќање и прикажување на **движењето во скулптурата** од една страна и воочувањето, сфаќањето на изразот на скулптуралната форма од друга страна. Во тие изведби може да се забележи дека **движењето во скулптурата е иманентно со изразот на фигурантата форма**. Феноменот на движење се согледува во енергетизација на масите или во динамичност на облиците на самата скулптура. Во овие скулптури се воочуваат две можности; реалниот приказ на движењето на фигурата и воедно можноста на движењето што се насетува или се предвидува, во визуелната раздвиженост на самата скулпторска маса.

Творбата **Јама** (1956) е негово антологиско дело, тој таму ја постигнува неговата творечка кулминација, во драматично-експресионистички обликувана епopeја од НОВ. Композицијата е инспирирана од истоимената поема на хрватскиот поет Иван Горан Ковачик. Забележително е влијанието на Роден

(„Граѓаните од Кале“, „Вратата на пеколот“ и др.) во изведбата на оваа сложена композиција на фигури кај кои авторот извонредно направил скулпторски спој на движења и доживувања за да оствари единство на идејата и формата. Забележителен е длабок израз на трагедијата на луѓето од војната, преку напнати, психолошки и драмски чувства, болот предаден на најсугестивен **експресионистички** начин.

Тодоровски не можеше да ги следи актуелните уметнички трендови, кои на нашата сцена настапија по 1950 година, тој делумно се обидуваше некои од нив да ги вклопи во своето дело, но повеќе од тоа не постоеше. Димо чувствувајќи дека вистинската уметност се развива на онаа долга линија на континуитет, која живеејќи во духот на времето, создава автономни вредности надвор од времето.

Во шеесеттите години настануваат: Партизан, 1961; Фигура, 1962; Кочо Рацин, 1964; Низа (авторот сакал со модерна постапка да ја прикаже мачната работа на прилепските берачи и низачи на тутун преку ликот на оваа достоинствена жена), 1965; Скок, 1967; Гроздоберка, 1968; Мечкин камен, 1968; релјефот Страшо Пинџур и Јосиф Јосифовски – Свештарот, 1969 и Климент Охридски, 1966 и 1970. Во првата изработка на ликот на св. Климент, авторот го претставува во стоечки став со раширени раце, со блага стилизација во изведбата на облеката, додека главен акцент е ставен врз обработката на лицето. Во втората изведба од 1979 г. е обработена главата на св. Климент, предаден како човек, духовник, мислител и интелектуалец.

Скулпторот Димо е од оние карактеристични личности во современата македонска уметност, кои со афирмацијата на вечните принципи на класичното уметничко проседе се движеа по нагорната линија, од патот на реализмот до своевидниот експресионизам (и мал број на некои кубистички творби) во македонската скулптура.

Димо е автор на **првиот монумент** во историјата на современата македонска скулптура **Кајмакчалански јунак, с. Негорци, Гевгелиско, 1930**). Монументот (фигура на српски војник со пушка во рацете) е дело на ученик од прва година во белградската Уметничка школа (дипломирал во 1936 кај проф. Петар Палавичини). Делото е урнато од бугарските фашисти на почетокот на Втората светска војна.

Од малата скица „Илинден“ 1942/43 година ќе произлезе монументалната скулптура (фигура) **На Мечкин камен**, Крушево, 1983 година, во бронза. Делото се карактеризира со јадри и експресивно изведени форми во спомен на местото на кое се одиграла Илинденската епопеја во 1903 година. Таа претставува симбол на храбриот и невооружен народ што ѝ се спротиставил на многубројната турска војска.

Тодоровски творел на роденовско-бурделовскиот начин внесувајќи свој белег на експресија во обликувањето за **Споменикот на НОВ** во Дабница (1972 година, бронза), Прилепско (делумно уништен). Тој претставил експресионистички изведена фигура на логораш инспириран од композицијата „Јама“ (1956, бронза). Во **Споменикот на НОВ (Колосот од Трница)**, во местото Трница, во близина на Маврово, Гостиварско (1972, бронза), реализирал релјефна композиција и пред тоа поставил голема фигура на борец-партизан, обработен во груба стилизирана форма.

Мотиви на обработка биле и значајни личности од македонската култура. Со реалистичен период се изработени бистите на Браќата Миладиновци, 1950, бронза, во Струга; монументот Коста Рацин, биста, (бронза,) претставен со достоинство и занес на поет и револуционер, во Велес, 1964. Монументот на св. Климент Охридски, словенски просветител од 9-ти век, е во природна големина, 1978 (бронза) (Охрид, во близина на црквата Св. Константин и Елена). Овој споменик произлегол од статутата на св. Климент Охридски, 1967 година, со вертикална поставеност и експресивност на ликот, со подигнати раце и со допирни инспирации од скулптурите на Мештровиќ.

Исто така, изработил голем број портрети на познати личности и негови пријатели: реалистично и студиозно направени се портретите на Стојка и Игно Дрнкови, 1943; Никола Мартиноски, 1946; портретот на мајката на уметникот, 1947 г. (овој портрет ни говори за неговите солидни скулпторски можности, за неговото чувство за форма и сигурност во моделирањето, од самиот портрет избива внатрешна сила и карактерност); д-р Слободан Паламаревиќ, 1950; Лазар Колишевски, 1952; Димитар Миладинов, 1953; Лазар Личеноски, 1954; Зое Личеноска околу 1954; Портрет на старец, 1954; Портрет на Ј. Б. Тито, 1955 и др.

Во творештвото на Димо Тодоровски не се забележуваат осцилации во стилскиот развој. Карактеристични за неговите творби се монументалноста, распоредот на масивните облици, рустичноста и ќе бидат присутни како квалитет во неговите скулпторски творби. Во одредени дела се забележува интимност, лиричност преку мирните облици, додека пак во некои други дела, авторот е наклонет кон експресивноста во изведбата со широки движења, храбар потег, тогаш неговите размислувања се во монументалноста, внатрешните емоции и сензибилности.

Тематски Тодоровски најмногу се посветил на нашата историја и на социјалната проблематика. Кај Тодоровски, без разлика на темата, се појавува ЧОВЕКОТ како главна скулпторска преокупација.

На авторот најблизок му беше експресионистичкиот израз иако повремено и со различен интензитет се скреќаваме и со симболизмот, како и со кубистички истражувања, но забележителни се и лирските пораки во одделни скулптури. Кај него човекот и природата се во заемна поврзаност, заеднички дијалог. Тодоровски во обликот ги предава радоста, нежноста, љубовта, но и храброста, херојството, сè што понира во животот. Во нив тој, со исклучителен интензитет на концентрација, ја потенцира силата на изразот и имагинацијата. Со своите креативни вредности ја предава својата активност во конкретноста на формата и материјалот, во силата на движењето и на тој начин успешно ја презентира играта на духот и на формата.

Димо Тодоровски, скромен и ненаметлив. Тој не тргна по новите стилски превирања во тоа време. Неговата сила, дух и дело се вплотени во едноставното прикажување на обичниот човек. Неговата сила во творењето или неговата вредност и моќ е во способноста да мисли во **форми што ги раздвижуваат сетилата и ги будат чувствата**. Тој го поседува и го чувствува материјалот, формата ја почнува од својата внатрешна емоција и тоа е за него поттик за акција и движење на раката. Богатиот внатрешен свет, радостите, емоциите, искуствата на уметникот, со сета сила и тежина, од него поттикнуваат да создава еден нов живот и нов однос.

Долги години Димо Тодоровски осмиславаше и создаваше дела, изразувајќи ги во простор состојбите и движењата на духот. Неговите форми стануваа сè посложени и поразновидни. Монументалноста во неговото творештво беше тивка сила и секогаш таинствен движечки елемент, од кој ние ќе го величиме како вистинска легенда во скулптурата.

Сеопфатната селекција ја исполнува основната функција на секоја ретроспектива, така што и покрај селективноста, изложбата ни овозможува опсежна информација во разновидноста, а воедно е потенциран неговиот развој низ проблемско-стилската нишка. Авторот се грижел за историските критериуми во творечкиот опус, истовремено и со референциите од надворешните појави на општите ликовни движења во светот.

Авторот не можеше да ги следи актуелните желби на одделни уметнички трендови што настапија на нашата сцена по 1950 г., тој ги наслушуваше и делумно се обидуваше некои од нив да ги вклопи во своето дело, но повеќе од тоа не постоеше.

За цртежот

Димо Тодоровски, како и другите најстари македонски ликовни творци, **цртежот** го вклучи во своите уметнички претставувања или го негуваше во некои негови применети видови. Уште пред Втората светска војна беа воочени ликовните вредности на цртежот, меѓу другите, и на Димо Тодоровски (Василие Поповиќ – Цицо, Никола Мартиноски, Томо Владимирски).

За Тодоровски цртежот е дел од процесот на неговото скулпторско дејствување. И во предвоените и во повоените цртежи, кај Тодоровски движењето на линијата, распоредот на светлотемните партии, ја откриваат идејата за идната пластична форма. Во неговите белешки, кроки или студии, авторот преку цртежот го свртува вниманието на мотивот на самото ликовно дело во целост, со неговите надворешни и внатрешни карактеристики. Без оглед на тоа што Димо бил ученик на познатиот мајстор на цртежот, великанот на српската модерна – Љуба Ивановиќ, студиите на женските актови не се изработени со сигурна и цврста линија. Во цртежите на портретите Тодоровски настојува со реалистичен приод да продре во психологијата на моделот, а во фигуративните претстави тој ги оформува пластичните особености на нивната телесност. Уметникот најчесто осцилира меѓу поголема довршеност на цртежот и недоволно или скромно користење на светло-темното (сенките), односно тута линијата се јавува како основен носител на ликовното исказување. Денес се зачувани повеќето цртежи од 1947, па потоа од 60-тите години (студии на актови), сè до некои зачувани скици за идните пластични форми.

Димо иако имал плодна и забележителна скулпторска продукција, тој немал самостојни изложувања, што е многу необично. Запрашан зошто е тоа така, авторот рекол: Затоа што би ме обврзalo да работам според некоја програма која би бил принуден да ја завршам. А завршувањето, крајот е опасен непријател на уметноста. Затоа ми се чини дека досега немам завршено ниту едно дело, туку во секое останува нешто што значи почеток на ново, идно остварување. Завршувањето и крајот се во иднината. Со овие кратки изјави, авторот се изјаснува, односно го открива својот карактер, творечките преокупации, за неговиот однос како човек, неговото другарување (кое често пластично го толкуваше), а низ целото негово творештво се разоткриваат неговиот живот, историјата, воената драма, поезијата, раѓањето и, конечно, умирањето. Низ неговите бурни животни случаувања Димо останал во вистинска смисла на зборот ЧОВЕК и УМЕТНИК. Тодоровски се вклучи во еден општ систем на споменично обликување, често исказан во нагласената помпезност и колосалност на делата, карактеристичен за поширокиот балкански простор.

Димо Тодоровски ја имаше честа и големата културна и историска мисија да биде **основач на модерната македонска скулптура**. Нашите сегашни духовни и естетски хоризонти ја потврдуваат објективната поставеност на ова творештво, овозможуваат нова валоризација на неговите, културно-историските и уметничките придонеси.

Мирјана Талеска, кустос-советник

Sculpture as Fate

This year the National Gallery of Macedonia, and our entire cultural community, marks the centenary of the birth of Dimo Todorovski (1910-1983). We represent his art works to the public in retrospect, seeing it in many years, under a different angle, under another light.

One hundred years is a nice occasion to re-examine the artist Dimo Todorovski who **is the first academically educated sculptor** in Macedonia, he also belongs to the group of first art teachers in our state.

Retrospective and jubilee exhibitions of certain artists are always cause for conclusion how someone's work in a special and specific way marked his/her epoch. His path of traveling and closely shared the fate of the social changes of his country. Dimo Todorovski is an example of his great role in cultural and historical responsibility to be the new founder of modern Macedonian sculpture.

This study-retrospective exhibition provides a new evaluation of his artistic contributions. You can analyze the modalities of the transformations in the Macedonian sculpture, covering the period from the beginnings of "modern" to the sculptor expressivities typical for the end of last century until the beginning of 80 years, i.e. until the artist's death.

The exhibition represents a cross section of his overall work, and also changing the traditional face of our contemporary sculpture.

In modern Macedonian art, Todorovski emerges as a logical link and founder of the modern form of the Macedonian national culture. His plastic language the author does not receive as complete (already seen) shape, or sculptural solution from the outside, however he enriches and complements it with the personal life experiences of forms and he directs that morphology to his final and only plastic whole. His credit in plastic-spatial thinking will help and allow creation of a new sculptural language in our country that at the time was barely developed.

His Life

Dimo (Dimitrie) Todorovski was born in 1910 (somewhere 1907 is found as birth year, however in his monograph, issued by the MCA while the author was still alive, 1910 was recorded) in Thessaloniki, in a humble craftsman migrant family from Prilep. In 1912 they return to Prilep, and in 1917 (during World War I) his father died. The family was in severe financial crisis and little Dimo had to stay at the War Orphans Home in Bitola. In the Home Dimo showed significant talent for artistic expression (with his teacher Potochnjak). The drawing "At the last Class" (1927) was multiplied and used in charity. In 1929 Dimo entered the Art School in Belgrade with the help of director Zivkovic, for a short time due to financial difficulties, without resources, Todorovski returned to Bitola.

Before the Second World War, the painter Ljubomir Werner helped him to survive by giving him a job: making companies and then work in Nish Theatre as assistant set designer (1937). In his life a major role will play his older brother Panche Todorovski (1903-1967) focusing him on life and creating. In 1930 Dimo enters the Belgrade Art Academy, but now at sculptural department, with professor. Peter Palavichini and lived in theological dormitory. In 1930 (with the help of his brother Pance), Dimo gets an order to make his first monument - **Kajmakchalanski hero** and a work of relief with portraits of the royal couple and the Crown, as well as a cigarette holder with an image of the ban Zika Lazic. Furthermore, Dimo was to make a sculptural of the first Serbian uprising, which should have been the drive for social revolution, the struggle of oppressed and suppressed (composition "Ilinden" was performed very similarly). Like many others, this model is destroyed. The sculptures of 1934, Portrait of Brother Panche, Portrait of a Young Girl are not saved.

In 1937 at the Exhibition of Independent Artists a sculpture of Dimo was exposed: **At the exchange of work in Skopje, there is no bed to sleep for me**, to Ragib Mustafa - Today it is not known where it is, like many other sculptures of Dimo Todorovski. For his most difficult life it can be learnt from the letter he (1937) sent to the Society of Friends of Art "Euphemia" in Skopje, where he requested, and received financial aid.

Although his life was very tough and hard, he has not left the sculptural activity. Before the war, he participated in exhibitions and competitions for monumental performance of monuments. In those years he visited Prilep, where he worked on drawing training with many young artists (Alexandar Sekulovski, Angele Ivanovski, Kiro Minovski - Minata, Trajce Nikolovski, Georgi Acheski etc.). This Dimo's commitment is a great effort to strengthen and enhance the artistic environment in Prilep. Since then the art association is conceived in Macedonia and later in 1938 an exhibition in Prilep gymnasium will be organize. In 1937 Dimo Todorovski joined the theater in Nish.

His work

His artistic contribution is enormous although his fate has been particularly severe, so that his life was a constant struggle and search for the essence of life, love, symbols, and especially for the new form in sculpture. The beginning of the artistic activity of Todorovski is seen in the thirties of the 20th century, with his participation in several group exhibitions. In Belgrade, he had several exhibitions: exhibit by Art School in 1932, 1933, 1934 and in 1937 he participates at the First Autumn Exhibition of the Society of Artists. In 1938 he exhibits in Prilep with the Artistic Association (he is one of the founders of the association). For Todorovski's activity in this period we can mention his participation in the equestrian royal figure competition in Skopje in 1937 (he received a purchase award).

Dimo continues his activity in forties. In 1942 and 1943 he exposures in groups in Sofia and in 1942 in Skopje, at the First General Art Exhibition, which is his first appearance in front of Skopje cultural public. By the end of his life he was active, creative and frightful in art existence, for the new form and always for MAN.

After finishing school, Todorovski accepts the ideas of social and ideological occupied art. He proved and demonstrated himself in the pre-and post-war period as a sculptor proven in the field of social engagement and socialist realism, there is duality noticed in his work, in the prewar period where in his works the permanent sense of beauty is built (Portrait of a girl), regardless of social and ideological orientation. He builds his first works with elements and the sheer peculiarity of art.

Dimo Todorovski is one of those typical figures in the contemporary Macedonian art who with affirmation of the eternal principles of classical artistic existence walked along the upper line of the road of the realism to his own expressionism in Macedonian sculpture.

Naming him unquestionably **founder of the Macedonian first sculptural thought the 20th century**, his contribution is a noticeable example of the impressive creative thought, with recognizable universal value for the Macedonian art. In many aspects Todorovski's sculptural work, including the monumental plastic, represents the essence and genesis of the historical development of the Macedonian sculpture in the second half of the twentieth century from the classical approach, through the stylization of form, to cubistic, spatial interventions, etc.. But, on the other hand, the even deeper returning to his work will indicate that many of his assignments remained unfinished to us, that his work is insufficiently explored and presented to the public and so on.

Todorovski realized many sculptures of different formats, portraits, and many public monuments around the country. Depending on which motive he models, his stylistic discourse oscillates between lyric (impressionistic) and epic, dramatic, realistic treatment of form.

In the small group of pioneering individuals, founders of the contemporary Macedonian art work, Todorovski is included (1910, Thessaloniki - 1983, Skopje). Today, the historic role of Dimo, is clearly profiled, one of the most dynamic areas of the Macedonian national history. This artist had the honor and the great cultural and historical responsibility to be the founder of modern Macedonian art (along with Dimitar Pandilov Lazar Lichenoski and Nikola Martinoski). Our current spiritual and aesthetic horizons confirm the fair placement of his work, allowing a new evaluation of its cultural, historical and artistic contributions.

Dimo Todorovski in his works opens to the sounds of deepest intimacy, to the inner voice and it's always shown with a sense of unique, identifiable consistency in approach and procedure.

In several sculptures (Kjemanedzhija, 1942/43, Dancer, 1950, Folk-Dance 1955, Cavity, 1956; Water Polo Player, 1958; At Meckin Kamen, 1968; On a Wire, 1979; Fisherman., 1979, etc.). Todorovski deals with the problem, that the conventional understanding and representation of ***the movement in sculpture*** on one hand, and noticing, the understanding of the expression of sculptural form on the other. In these performances it can be seen that the ***movement in sculpture is immanent with the expression of figural shape***. The phenomenon of movement is seen in masses energeting or in the dynamics of the shapes of the sculpture itself. In these sculptures two possibilities are registered; real reflection of the movement of the figure and also the possibility of the movement that is sensed or predicted, in the visual movements of the sculptural mass itself.

The work **Cavity** (1956) is his anthology work, he had brought his creative peak, with dramatically- expressionistically shaped epic of NOB. The composition was inspired by the eponymous poem by the Croatian poet Ivan Goran Kovacic. Noticeable is the impact of Roden (citizens of Kale, The Door of Hell, etc..) In the performance of this complex composition of figures in which the author made a remarkable blend of sculptural movements and experiences in order to achieve unity of idea and form. Deep expression of the human tragedy of the war through the tensed drama and psychological feelings, the pain shown at a most intimate **expressionist** manner.

Todorovski could not follow the current artistic trends, which performed on our stage since 1950, he was partly trying some of them to fit in his work, but more than that did not exist. Dimo felt that true art is developed to that long line of continuity, which living in the spirit of time, creates autonomous values out of time. Late sixties occur: Partisan, 1961; Figure, 1962, Koco Racin, 1964; Queue (author wanted by a modern procedure to show the painful work of Prilep tobacco workers through the image of this dignified woman.) 1965; Jump 1967; Vintager, 1968; Meckin Kamen, 1968; Relief Straso Pindzur and Josif Josifovski - Sveshtarot, 1969 and Clement of Ohrid, 1966 and 1970. The first making of the character of St. Kliment, the author presents him in a standing position with arms spread, with slight stylization in the performance of clothing, while the main emphasis is on face processing. In the second version of 1979 the head of St. Clement is processed, delivered as a spiritual, intellectual and scholar.

Dimo the sculptor is one of those typical figures in the contemporary Macedonian art who with affirmation of the eternal principles of classical artistic existence walked along the upper line of the road of the realism to his own expressionism in Macedonian sculpture.

Dimo is the author of the first monument in the history of modern Macedonian sculpture **Kajmakchalanski Hero, Village Negorci, Gevgelija, 1930**). Monument (figure of a Serbian soldier with rifle in his hands) is the work of first-year student at Belgrade's Art School (graduated in 1936 with professor. Palavichini Peter). The work was ruined by Bulgarian fascists of the Second World War.

The small sketch "Ilinden" 1942/43 will give the monumental sculpture (figure) Meckin Kamen, Krushevo, 1983 in bronze. The work is characterized by core and expressive-derived forms in memory of the place where it took place the Ilinden epic poem in 1903. It is a symbol of the brave and unarmed people who opposed to the numerous Turkish army.

Todorovski worked on Roden-Burdelov way entering his mark of expression when shaping the **Liberation Monument** in Dabnica (1972, bronze), Prilep (partially destroyed). He presented expressionist performed figure of a camp survivor inspired by the composition "Cavity" (1956, bronze). The Monument of National Liberation (the Colossus of Trnica) in place Trnica near Mavrovo, Gostivar (1972, bronze), he realized relief composition and in front of it he set a major piece of fighter-partisan, arranged in rough stylized form.

Motives of processing were also important figures from the Macedonian culture. With a realistic approach are also made the busts of Miladinovci Brothers, 1950, bronze in Struga, Kosta Racin monument, a bust (bronze) presented with dignity and fervor of the poet and revolutionary, Veles, 1964). Monument of St. Clement, Slavic educator from the 9th century and is a life-size, 1978 (bronze) (Ohrid, near the church Constantine and Elena). This monument emerged from the Statue of St. Clement, 1967.

Vertical structure and expressiveness of the character, with raised hands and tactile inspiration from the sculptures of Meshtrovic. He also produced a large number of portraits of celebrities and friends: realistic and studiously made portraits of Stojka and Igno Drnkov, 1943, Nikola Martinoski, 1946, portrait of the artist's mother, 1947 (this portrait tells us about its solid sculptural possibilities, about his sense of form and confidence in modeling, a portrait emerges from the inner strength and character) Dr. Slobodan Palamarevic, 1950; Kolishevski Lazar, 1952; Dimitar Miladinov, 1953; Lazar Lichenoski, 1954; Zoe Lichenoska about 1954, Portrait of an Old Man, 1954, Portrait of J. B. Tito, 1955 and others.

At Dimo Todorovski's work there are not any oscillations observed in the style development. Characteristic about his works are monumentality, the distribution of massive forms, rusticity and all these will be present as a quality in his sculptural works. In certain works an intimacy is noticed, lyricism through peaceful forms, while in some other works, the author is inclined to expressionism in performance with wide movements, bold move, where his thoughts are in monumentality, internal emotions and sensibility.

Topically, Todorovski mostly devoted to our history and the social issues. Todorovski, regardless of the topic, takes the MAN as a major sculptural preoccupation.

The expressive image was closest to the author, although occasionally with different intensity we come across symbolism, as well as with cubist researches, but the lyrical messages in separate sculptures are noticeable. To him, the man and nature are in mutual relationship, mutual dialogue. Todorovski in shape delivers the joy, tenderness, love, and courage, heroism, everything that plunges in life. In them, with extraordinary intensity of concentration, underlines the strength of expression and imagination. With his creative values he gives in his activity to the concreteness of form and material, to the strength of movement and thus successfully presents the game of spirit and form.

Dimo Todorovski, modest and unobtrusive. He did not follow the new style turbulences at that time. His strength, spirit and work are joined in a simple display of the common man. His strength in creating or his value and power is in the ability to think in **forms that activate the senses and evoke emotion**. He owns and feel the material, he starts the form from his inner emotion and it is the impetus to action and movement to him. The rich inner world, the joys, emotions, artist's experiences, with all strength and weight, encouraged him to create a new life and new relation.

Many years Dimo Todorovski created and produced works expressing the conditions and movements of the spirit in space. His forms became more complex and diverse. Monumentality in his work was quiet and mysterious force, always a driving element, which we admire as a true legend in the sculpture.

Overall selection fulfills the basic function of any retrospective, so that despite the selectivity, the exhibition provides us an in-depth information on diversity, however his development through problem-style thread is highlighted. The author paid attention to the historical criteria in the works, both to references from the outer appearances of general movements in the art world.

The author was unable to follow the wishes of certain current artistic trends that played on our scene after 1950, he predicted them and partly tried to incorporate some of them to his work, however more than that did not exist.

The drawing

Dimo Todorovski, as the other old Macedonian artists, included **the drawing** in his artistic representations or treated it in some his applied species. Even before the Second World War the artistic values of the drawing were identified, among others, Dimo Todorovski (Vasilie Popovic - Cico, Nikola Martinoski, Tomo Vladimirski).

For Todorovski, the drawing is part of the process of his sculptural activity. In pre-war and post-war drawings, Todorovski, the movement of the line, the distribution of bright and dark parties, reveal the idea of future plastic form. In his notes, croquis or studies, the author turns the attention to the motif of the artistic work itself entirely through the drawing, with its external and internal features. Regardless of the fact that Dimo was a student of the renowned master of drawing, the great artist of the modern in Serbian - Ljuba Ivanović, the studies of female nudes are not prepared with a safe and solid line. When drawing a portraits Todorovski seeks to penetrate with realistic approach into the psychology of the model presented, where in the figurative presentations he forms the plastic features of their flesh. Artist frequently oscillates between greater completion of the drawing and insufficiently or modest usage of the bright and dark (shadows), i.e. the line appears as the main bearer of artistic expression. Today, most drawings are saved since 1947 and from the 60s (studies of nudes), up to some stored sketches for future plastic forms.

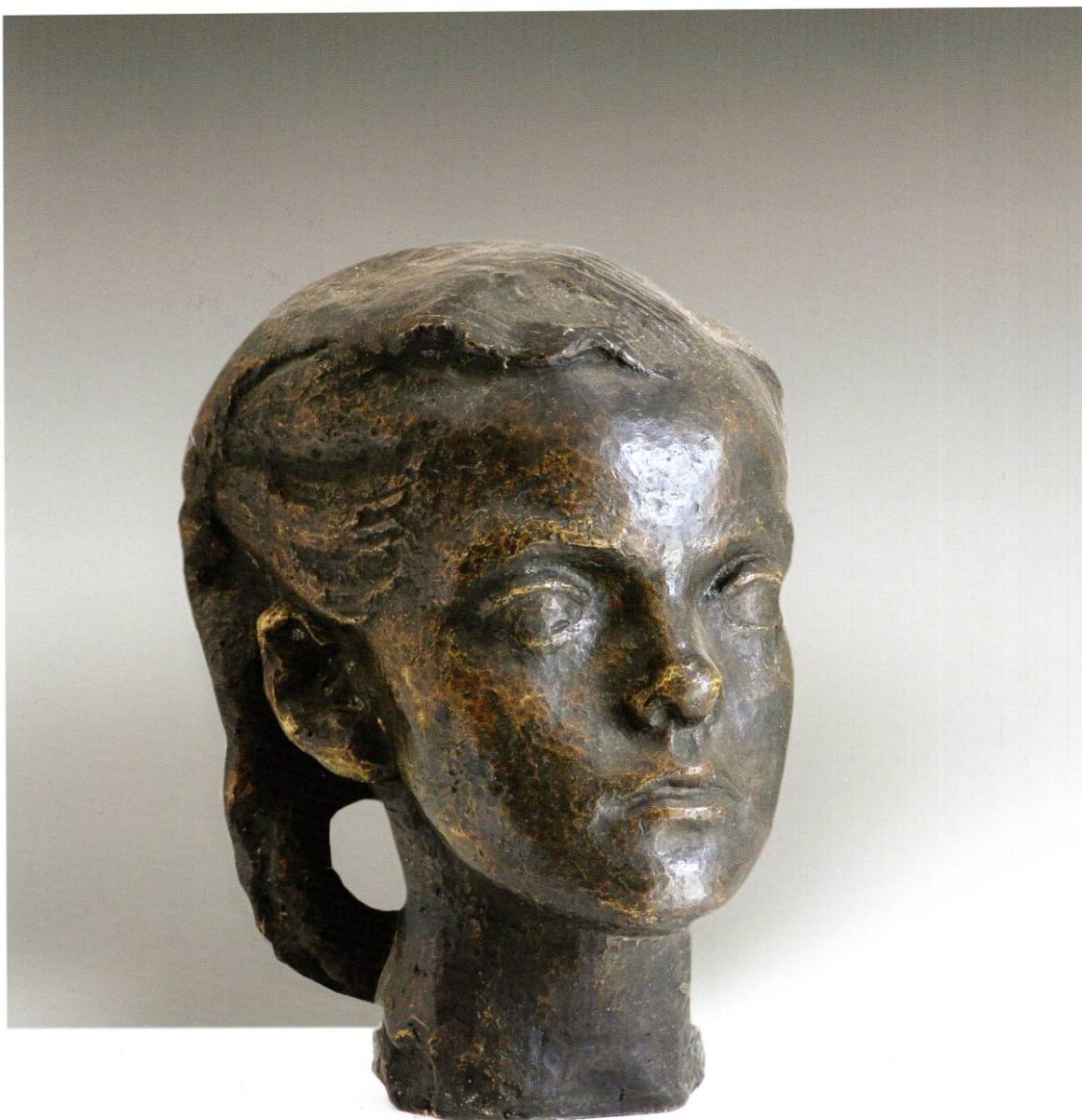
Dimo although had fruitful and remarkable sculptural production, he had no solo exhibitions, which is very unusual. Asked why is that so, the author said: it would oblige me to work under a program that would have forced me to finish. And the end, the end is a dangerous enemy of art. So it seems to me that that is why I have not finished any work, but in each work remains the start of a new future accomplishment. Completing and the end are in the future. With these brief statements, the author declares, i.e. reveals his character, the creative occupations, for his attitude as a man, his friendship (which he often interpreted as plastic), and throughout his entire work, his life, history, military drama, poetry the birth and, finally, death is revealed. Throughout his turbulent life events Dimo remained in the true sense of the word A MAN and AN ARTIST. Todorovski was included in a general system of monument shaping, often expressed in the stressed pageantry and colosalism of the works, characteristic for the wider Balkan area.

Dimo Todorovski had the honor and great cultural and historical mission to be the **founder of modern Macedonian sculpture**. Our current spiritual and aesthetic horizons confirm the objective placement of this work, provide a new evaluation of his cultural, historical and artistic contributions.

Mirjana Taleska, custodian-advisor

Кеманеџија, 1942/43
Fiddler
бронза, 34x16x14 см

Глава на девојче, 1945
Girl
бронза, 25x17x7,5 см

Портрет на Паламаревиќ, 1950

Portrait of Palamarevic

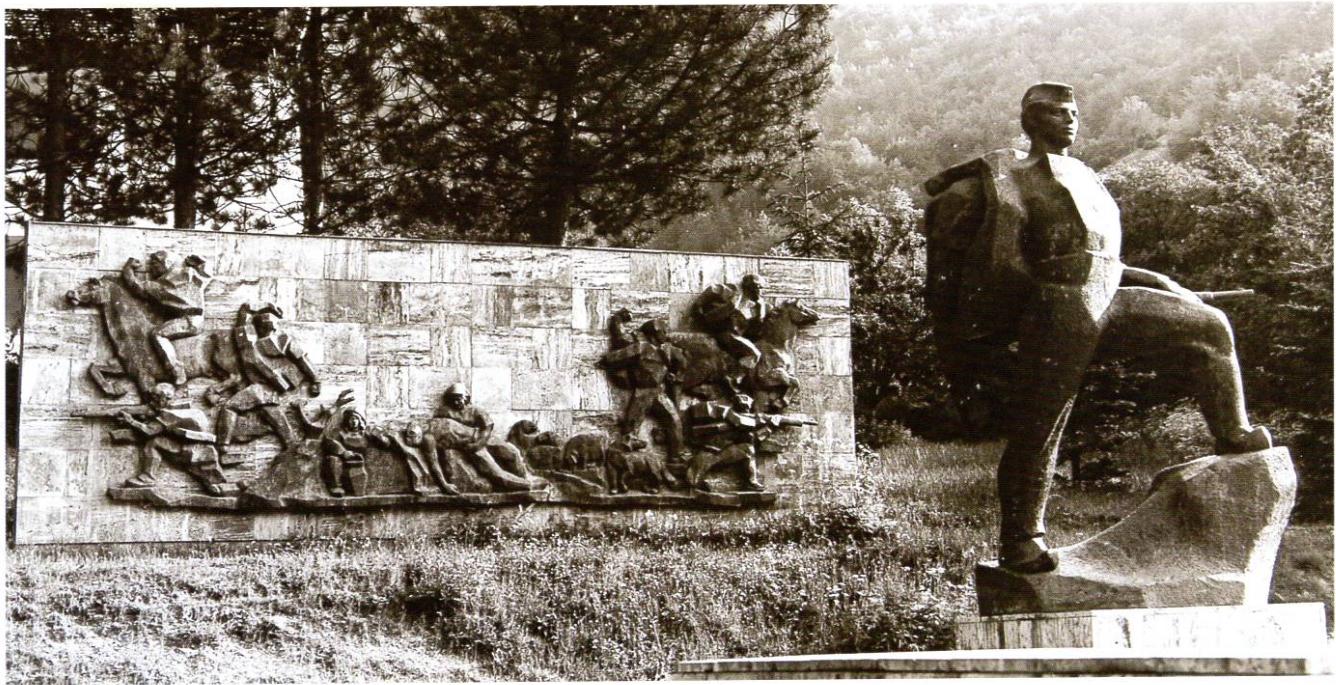
бронза, 34x20x21 см

Гроздоберка, 1968
Grape Picker
цемент, 220x80x70 см
Градски парк Скопје

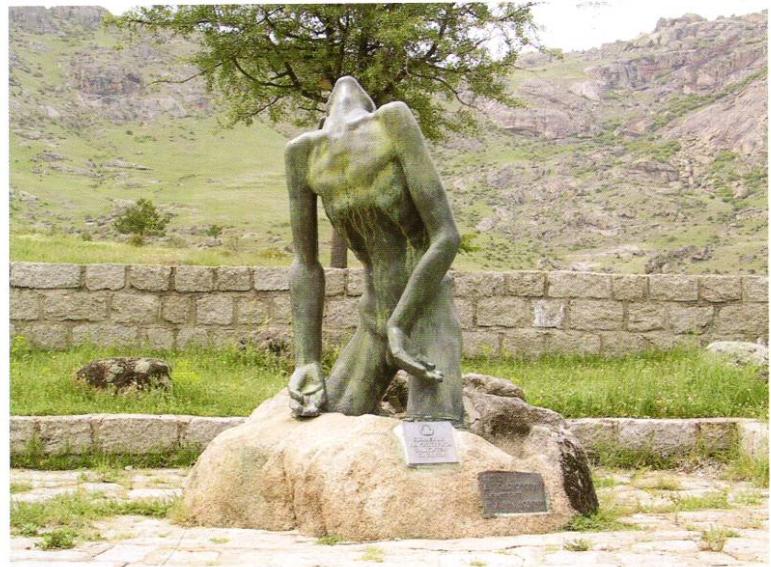
Оро, 1955
Reel
мермер, 100x120x120 см
Прилеп

Споменик на НОВ во Трница (Гостиварско), 1972

Memorial to the National Liberation War in Trnica

бронза, 305x120x125 см

Споменик на НОВ во Дабница (Прилепско), 1972

Memorial to the National Liberation War in Dabnica

бронза, 170x96x77 см

На Мечкин камен, 1968
Mechkin Kamen
бронза, 65x24x31 см

Одмор, 1947
Break
гипс, 75x29x21 см

Ватерполист, 1958
Water Polo Player
патиниран гипс, 45x17x15 см

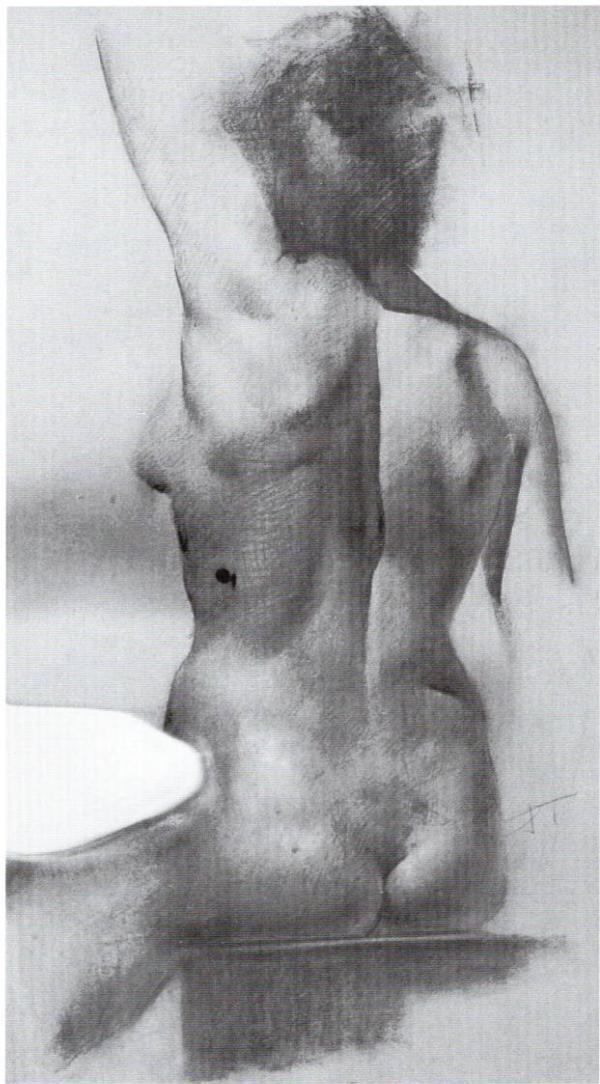
Пиета, 1976
Pietà
бронза 162x180x91 см

Јама, 1956
Pit
бронза, 72x72x71 см

Лизгач, 1982/83
Slider
боен гипс, 67x50x39 см

Акт, 1950, молив на хартија, 40x23
сопств. М. Коробар-Белчева

Акт, 1956, молив на хартија, 103,8x71
сопств. З. Расолкоска-Николовска

Биографија

Димо Тодоровски е роден на 12.11.1910 г. во Солун, од мајка Ленка Перева и татко Ристо Тодоровски. Во 1912 г. од Солун се враќа во родниот град Прилеп. Во 1917 г. неговиот татко умира и тој од 1920 до 1929 година престојува во Домот за воени сирачиња во Битола. Во 1929 г. се запишува во Уметничката школа во Белград, а во 1935 ја завршува Уметничката школа со академски курс на скулпторскиот отсек во класата на П. Палавичини во Белград. Од 1945 до 1979 г. учествува во формирањето на Уметничката школа во Скопје и е еден од првите професори. Таму останува до заминувањето во пензија во 1979 г. Исто така тој е еден од основачите на Уметничката галерија во Скопје во 1949 г. Во 1969 г. е избран за дописен член на Македонската академија на науките и уметностите. Димо Тодоровски умира во 1983 г. во Скопје. Голем број дела се наоѓаат во Националната галерија на Македонија, во Музејот на современата уметност во Скопје, во МАНУ и во приватни колекции.

Добитник е на голем број награди и признанија:

- 1950 - Скопје, Награда на Владата на Народна Република Македонија
- 1962 - Струмица, втора награда на конкурсот за споменикот на Јане Сандански
- Скопје, Октомвриска награда на СР Македонија
- 1963 - Прилеп, награда на фондот 3 Ноември на општинското собрание
- 1968 - Скопје, Октомвриска награда на СР Македонија за животно дело
- 1973 - Белград, Прва награда на конкурсот за плакета на АВНОЈ (заедно со скулпторот Максим Димановски)
- 1975 - Белград, Сојузна награда 4 јули за најдобро остварување во областа на ликовното творештво
- 1978 - Белград, Сојузно признание за работа во унапредувањето на ликовното воспитување од Сојузот на ликовните педагози на Југославија

Biography

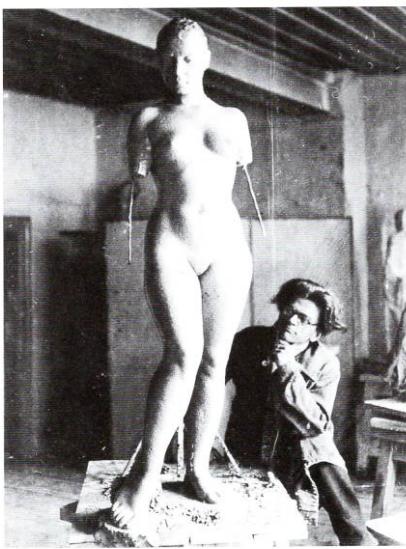
Dimo Todorovski was born on 12.11.1910 in Thessaloniki, mother Lenka Pereva and father Risto Todorovski. In 1912 he returns from Thessaloniki to his native city Prilep. In 1917 his father dies and since 1920 till 1929 he resides in the Home of War Orphans in Bitola. In 1929 he enrolled at the Art School in Belgrade, and in 1935 he finished Art School with academic course sculptural department in the class of P. Palavichini in Belgrade. From 1945 to 1979 he participate in the formation of the Art School in Skopje and is one of the first professors. There he stayed until he retired in 1979. He is also one of the founders of the Art Gallery in Skopje in 1949. In 1969 was elected as a corresponding member of the Macedonian Academy of Sciences and Arts. Dimo Todorovski dies in 1983 Skopje. Many works are in the National Gallery of Macedonia, at the Museum of Contemporary Art in Skopje, MANU and in private collections.

Winner of numerous awards and honors:

- 1950 - Skopje, Award of the Government of Republic of Macedonia
- 1962 - Strumica, second award at the competition for the monument of Jane Sandanski
- Skopje, October Award of the SRM
- 1963 - Prilep, Award of the Fund of Nov. 3 municipal assembly
- 1968 - Skopje, October SRM Award for Lifetime Achievement
- 1973 - Belgrade, First Award in the contest for the plaque AVNOJ (together with sculptor Maxim Dimanovski)
- 1975 - Belgrade, July 4 Federal Award for best achievement in the field of artistic creation.
- 1978 - Belgrade, Federal recognition for work in promoting art education from the Union of Yugoslav art teachers

Тодоровски на студиски престој во Венеција, Италија, околу 1950
Todorovski during the Artist's residence programme in Venice, Italy, around 1950

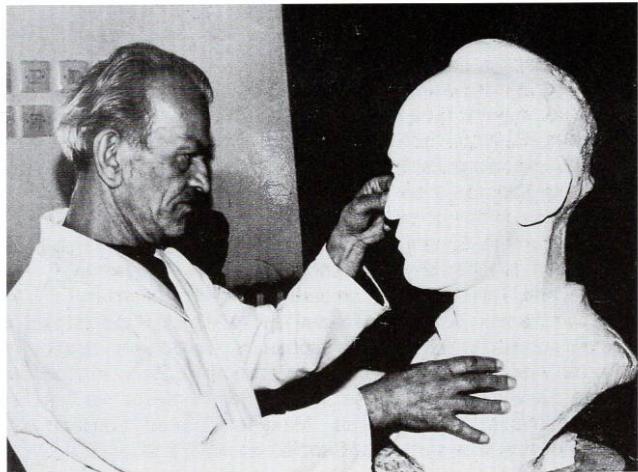
Од студентските денови во Белград
From the student days in Belgrade

Ателјето на Димо Тодоровски во насељба Трнодол,
The Atelier of Dimo Todorovski in the area of Trnодол, Skopje

Авторот со неговиот пријател Никола Мартиноски, околу 1950
The Artist with his friend, Nikola Martinoski, around 1950

Авторот во своето ателје, околу 70-тите
The Artist in his Atelier, around-70 ties

Самостојни изложби

- 1970 – Скопје, *Димо Тодоровски*, Институт за македонски јазик „Крсте Мисирков“, 17-27.V 1970 (20 скулптури, 4 цртежи)
- 1980 – Скопје, *Димо Тодоровски (ретроспективно-монографска изложба)*, Музеј на современата уметност, 15.X – 30.XII 1980
- 1983 – Скопје, *Димо Тодоровски*, Изложбен салон на МАНУ, 16.XI – 16.XII 1983
- 1993 – Скопје, *Димо Тодоровски 1910-1983 (слики и цртежи, по повод 10 години од смртта)*, Уметничка галерија „Скопје“, 11-25.V 1993
- 2010 – Скопје, *100 Години од раѓањето на Димо Тодоровски*, Национална галерија на Македонија, 3.XII.2010 – 31.I.2011

Групни изложби (избор)

- 1937 – Скопје, *Изложба на јужносрбијански сликари*, Клуб на пријателите на Франција, 26-31.X 1937
- 1937-1938 – Белград, *I есенска изложба на Друштвото на ликовните уметници*, во корист на Фондот за формирање на ликовната колонија „Ѓуро Јакшиќ“ – Технички факултет, 25.XII 1937 – 10.I 1938
- 1942 – Скопје, *I општа изложба на уметниците од Македонија*, Дом на уметниците и новинарите, 8.II 1942
- 1943 – Скопје, *II општа изложба на уметниците од Македонија*, Свеченa сала на Воениот клуб, 7.IV 1943
- 1945 – Скопје, *I општа изложба на македонските художници*, Основно училиште „Гоце Делчев“, 13.XI – 16.XII 1945
- 1946 – Велес-Прилеп-Битола-Охрид, *Изложба на македонските художници*
- 1946-1948 – Белград-Загреб-Љубљана-Москва-Ленинград-Братислава-Прага-Варшава-Краков-Будимпешта, *Сликарство и скулптура на народите во Југославија, XIX и XX век*
- 1949 – Скопје, *IV општа изложба на македонските художници*, Картина галерија, 1-31.V 1949

- 1950 – Охрид, *Современа македонска уметност*, Скршена чамија, VI 1950
- Скопје, *V изложба на македонските ликовни уметници*, Уметничка галерија, 29.XI – 31.XII 1950
- 1951 – Цетиње, *II изложба на Сојузот на ликовните уметници на ФНРЈ*, 1951
- Скопје, *VI Изложба на македонските ликовни уметници*, Уметничка галерија, 11.X – 11.XI 1951
- 1952 – Скопје, *VII Изложба на македонските ликовни уметници*, Уметничка галерија, 29.XI – 30.XII 1952
- 1953 – Белград, *I изложба на ДЛУМ во Белград*, Уметнички павилјон, 22.III – 11.IV 1953
- Скопје, *VIII изложба на Друштвото на ликовните уметници на НР Македонија*, Уметничка галерија, 29.XI – 31.XII 1953
- 1954 – Скопје, *IX изложба на Друштвото на ликовните уметници на Македонија*, Уметничка галерија, 13.X – 3.XII 1954
- 1955 – Љубљана, *Изложба на Друштвото на ликовните уметници на Македонија*, Јакопичев павилјон, 10-28.II 1955
- Сараево, *Изложба на ликовните уметници на Македонија*, Изложбен павилјон, V 1955
- Скопје, *X јубилејна изложба на ликовните уметници на Македонија*, Уметничка галерија, 29.XI – 29.XII 1955
- 1956 – Скопје, *Изложба посветена на НОВ*, Дом на градежните работници, VII 1956
- Скопје, *XI Изложба на ликовните уметници на Македонија*, Уметничка галерија, 29.XI – 29.XII 1956
- 1957 – Скопје, *XII Изложба на ликовните уметници на Македонија*, Уметничка галерија, 29.XI – 29.XII 1957
- 1957-1958 – Белград-Загреб, *Изложба на друштвото на ликовните уметници на Македонија*, Уметнички павилјон, Белград, 13-15.XII 1957; Уметнички павилјон, Загреб, 1-25.I 1958

- 1958** – Скопје, *II пролетна изложба на Друштвото на ликовните уметници на Македонија*, Уметнички павилјон, V 1958
- Прилеп, *Изложби на слики и скулптури на уметници родени во Прилеп*, Народен музеј, 1-20.V 1958
- Скопје, *XIII годишна изложба на Друштвото на ликовните уметници на Македонија*, Уметнички павилјон, 29.XI – XII 1958
- 1959** – Скопје, *15 Години ликовно творештво во Македонија*, Уметнички павилјон, 16-26.V 1959
- 1960** – Скопје, *IV пролетна изложба на ДЛУМ*, Уметнички павилјон, V 1960
- 1961** – Прилеп, *Изложба на ДЛУМ*, Дом на ЈНА, 10-20.X 1961
- Скопје, *XVI изложба на ДЛУМ*, Уметнички павилјон, 13-22.XI 1961
- Скопје, *НОБ во делата на југословенските ликовни уметници*, Уметничка галерија, 29.XI 1961
- 1962** – Скопје, *Македонски портрет XIX-XX век*, Уметничка галерија, I-II 1962
- Дижон, Франција, *Современа македонска уметност (Art macédonien contemporain)*, Cellier de Clairvaux, X 1962
- Ниш, *ДЛУМ – Современа македонска ликовна уметност*, Павилјон на тврдината, 25.X 1962
- Скопје, *Скопје низ ликовни дела*, Уметничка галерија, 13-23.XI 1962
- Скопје, *НОБ во творбите на ликовните уметници*, Дом на ЈНА, 29.XI 1962
- Скопје, *ДЛУМ – 17. Годишна изложба – сликарство-вајарство-графика*, Уметнички павилјон, 13.XI – 1.XII 1962
- 1963** – Белград, *XIII изложба на друштвото на ликовните уметници на Македонија*, Павилјон Цвијета Зузорик, 3-13.XII 1963
- 1964** – Штип, *Современа македонска уметност*, Народен музеј – Безистен, 1964
- 1965** – Скопје, *ДЛУМ / Современата македонска уметност – средба на солидарноста*, Народно собрание на СР Македонија, 26.XII 1965
- Скопје, *Изложба на тринаесетмината*, Уметничка галерија, XII 1965
- 1966** – Скопје, *Изложба на парковска скулптура*, Градски парк, 24.VII 1965
- Белград, *II изложба на НОБ во делата на југословенските ликовни уметници*, Дом на ЈНА, 26.XI – 16.XII 1966
- 1966-1967** – Титов Велес, *НОВ и револуцијата во делата на македонските ликовни уметници*, Народен музеј, 18.XII 1966 – 18.I 1967
- 1967** – Скопје, *Современа македонска уметност меѓу двете војни*, Уметничка галерија, 10.X – 10.XI 1967
- Скопје, *Современа македонска скулптура*, Уметничка галерија, 12-27.XI 1967
- Скопје, *XXII годишна изложба на ДЛУМ*, Уметничка галерија, 29.XI – 24.XII 1967
- Скопје, *Аспекти на цртежот во Македонија*, Музеј на современата уметност, 6-20.XII 1967
- Скопје, *Современа македонска скулптура*, Уметничка галерија, 12-27.XI 1967
- 1968** – Скопје, *Народнослободителната борба во делата на ликовните уметници на Југославија*, Центар за култура и информации, 26.IV – 12.V 1968
- Скопје, *Наше минато*, Уметничка галерија, 31.VII – 20.VIII 1968
- Скопје, *XXIII изложба на ДЛУМ*, Уметничка галерија, 29.XI – 12.XII 1968
- 1969** – Рим, Ферара, Италија, *Деновите на македонската култура*, Рим, *Basilica di San Clemente*, 24.V 1969; Ферара, VI 1969
- Белград-Сарајево-Загреб, *Современа македонска уметност – сликарство-скулптура-објекти*, Белград, Музеј на современата уметност, 7.II – 16.III 1969; Сарајево, Уметничка галерија, 10.VI – 28.VIII 1969; Загреб, Модерна галерија, 25.IX – 25.XII 1969

- 1970** – Скопје, *Изложени слики и скулптури од колекцијата на МСУ*, Музеј на современата уметност, 1970
- Скопје, 25-та Јубилејна изложба на ДЛУМ, Уметничка галерија „Скопје“, 26.XI – 15.XII 1970
- 1971-1972** – Скопје, *Нашето историско минато во делата на македонските ликовни уметници*, Музеј на современата уметност – Уметничка галерија, 22.XII 1971 – 31.I 1972
- 1973** – Белград, *Востанието од 1941 во делата на уметниците*, Музеј на Револуцијата, 15.IX 1973
- Прилеп, *100 Години Тутунски комбинат – изложба на прилепските ликовни уметници*, Дом на ЈНА, 14-26.IX 1973
- 1973-1974** – Велес-Скопје, *Социјални мотиви во делата на македонските ликовни уметници (1922-1944)*, Велес, Народен музеј, 9-20.XI 1973; Скопје, Музеј на современата уметност, 18.XII 1973 – I 1974
- 1974** – Скопје, *Народноослободителната војна во делата на ликовните уметници на Југославија*, Музеј на современата уметност, 5-29.IV 1974
- Скопје, *Револуционерното минато во македонската уметност*, Музеј на современата уметност, 1.VIII – 2.IX 1974
- Скопје, *Жената како инспирација на уметникот*, Дом на ЈНА, 14-27.XII 1974
- 1975** – Скопје, *НОВ во делата на македонските ликовни уметници*, Дом на ЈНА, 14.V 1975
- Рим, Италија, *Денови на македонската култура во чест на Кирил и Методиј*, Basilica di San Clemente, 24.V 1975
- Белград, *Југословенска скулптура 1870-1950*, Музеј на современата уметност, V-IX 1975
- 1978** – Бања Лука, *Современата македонска уметност*, Дом на култура, 15-31.V 1978
- 1979** – Скопје, *Ситна пластика*, Салон на ДЛУМ, 1-21.X 1979
- 1982** – Скопје, *Аквизиции III*, МСУ, XII 1982
- 1983** – Скопје, *Збирка на Р. и М. Скаловски*, Уметничка галерија „Скопје“, 28.VI – 12.VII 1983
- 1988** – Скопје, *Македонската ликовна уметност во Уметничката галерија Скопје 1948-1988*, Уметничка галерија „Скопје“
- 1997** – Скопје, *Сликари и скулптори академици*, Фонд Трифун Костовски, МАНУ, 1967-1997, 40 години МАНУ
- Скопје, *Предизвикот на поднебјето*, Слики и скулптури, МАНУ, 30 октомври 1997
- 1998** – Скопје, *Од ризницата на Уметничка галерија, 1948-1998 (каталог)* Уметничка галерија „Скопје“, Скопје, 1998
- 2000** – Скопје, *Национална поставка, XIV-XX век*, Уметничка галерија „Скопје“, 08.V 2000
- 2004** – Скопје, *НОБ во делата на македонските ликовни уметници (по повод 60-годишнината на АСНОМ)*, МАНУ, јуни, 2004
- 2006** – Скопје, *Преобразби 2*, МСУ, 18.III 2006
- 2008** – Скопје, *60 Години Национална галерија на Македонија*, декември 2008

Одбрана библиографија	1945	ПРОТУЃЕР Димче, Ликовни проблеми, Нова Македонија, Скопје, 26.XII 1952	СВЕЧЊАК Вилим, Полна афирмација на македонските ликовни уметници, Нова Македонија, Скопје, 12.II 1955
1933	КОЦО Димче, Првата изложба на македонските художници, Нов ден, Скопје, 1945	1953	
КОСТИК Ј.Т., Код Личеноског у Београду, Вардар, Скопје, 28.XI 1933		ВАСИЌ Павле, Изложба македонских уметника, Политика, Београд, 27.III 1953	
1934	МИТРЕВ Димитар, Втората општа изложба на македонските художници, Нов ден, Скопје, 1946	КОЦО Димче, Осмата изложба на македонските уметници, Современост, Скопје, 1953	1956
АНОНИМ, Димча Тодоровик из Прилела учи у Београду вајарство..., Вардар, Скопје, 4.I 1934		ПАУНОВИЌ Синиша, Првата изложба на македонските ликовни уметници во Белград / 22 март – 11 април, Современост, Скопје, 1953, 5, 51	ЛАЗЕСКИ Борко, XII изложба на ДЛУМ, Нова Македонија, Скопје, 28.XII 1956
1937	ЈАНЕВСКИ Славко, Четвртата изложба на уметниците од Македонија, Нов ден, Скопје, 1949	ПОПОВИЌ Ђорѓе, Изложба ликовних уметника Македоније, Република, Београд, 7.IV 1953	НИКОЛОВСКИ Антоние, Годишната изложба на ДЛУМ, Разгледи, Скопје, 9.XII 1956
АНОНИМ, Двадесет јужносрбијанских сликара приређују изложбу својих радова, Време, Београд, X 1937	ČELEBONOVIĆ Marko, Izložba likovnih umetnika Makedonije, Umetnost, Beograd, 1949	ЧЕЛЕБОНОВИЌ Алекса, Изложба ликовних уметности Македоније, Борба, Београд, 29.III 1953	1958
1942	1950	1954	БАЛАБАНОВ Коста, Тринаесетта изложба на ликовните уметници на Македонија, Нова Македонија, Скопје, 7.II 1958
Стефановъ Цеко, Първата общта художествена изложба на художници отъ Македония въ Скопие, Цѣлокупна България, 10.II 1942	ANONIM, Nagrade Vlade NR Makedonije naučnim i kulturnim radnicima, Politika, Beograd, 19.IV 1950	ПОПОВИЌ Миќа, Зрелости и несполуки на македонското современо сликарство, Разгледи, Скопје, 3.I 1954	
1943	ТОЗИ Нико, Низ ателјеата на нашите ликовни уметници, Културен живот, Скопје, 29.XI 1950	ПРОТУЃЕР Димче, Десет години слободно творештво, Современост, Скопје, 1954	1959
АКИМОВ Виктор, Втората обща изложба на художници отъ Македония, Литературен глас, Скопие	1952	НИКОЛОВСКИ Антоние, Десетета јубиларна изложба на ДЛУМ, Разгледи, Скопје, 11.XII 1955	ДОМИЌ Светозар, Тринаесеттата годишна изложба на ДЛУМ, Современост, Скопје, 1959
СТАНЧЕВЪ Стефанъ, Втората общта художествена изложба на художниците отъ Македония, Цѣлокупна България, 20.IV 1943	ВАРОШЛИЈА Бранко, Кон VII изложба на македонските ликовни уметници, Млада литература, Скопје, 1952	1955	МАЦАН- ЈОВАНОВИЌ Елена, Група пријатели излагаат..., Нова Македонија, Скопје, 9.VIII 1959
	КОЦО Димче, Седмата изложба на ликовните уметници на Македонија, Современост, Скопје, 1952		АНОНИМ, Низ ателјеата на нашите уметници, Нова Македонија, Скопје, 22.II 1959
			НИКОЛОВСКИ Антоније, ДЛУМ на XIII годишна изложба, Разгледи, Скопје, 1959

НИКОЛОВСКИ Антоние, Преокупациите на Димче Тодоровски, Културен живот, Скопје, 1959	македонските уметници, Нова Македонија, Скопје, 16.XII 1962	галерија во Скопје, Нова Македонија, Скопје, 26.XI 1967	ПЕТКОВСКИ Борис, Доследноста на едно творештво, Нова Македонија, Скопје, 11.X 1968
1960	1963		
ПЕТКОВСКИ Борис, Четврта пролетна изложба на ДЛУМ, Современост, Скопје, 1960	ВАСИЋ Павле, Изложба македонских ликовних уметника, Политика, Београд, 9.XII 1963	ПЕТКОВСКИ Борис, Некои основни белези на македонското ликовно творештво со тематика од НОБ и Револуцијата, Разгледи, Скопје, 1967	ПОПОВСКИ Александар, Високи научни и уметнички остварувања, Вечер, Скопје, 28.IX 1968
1961	ТРПКОВСКИ Пени, Незадоволните автори повеќе напредуваат, Народна просвета, Скопје, 8.III 1963	ПЕТКОВСКИ Борис, Аспекти на цртежот во Македонија, Каталог, Музеј на современата уметност, Скопје, XII, 1967	ТАЛ. М., Прилеп уметнички ја инспирира човечката душа, Народен глас, Прилеп, 18.X 1968
BATUŠIĆ Slavko, <i>Umetnost u slici</i> , 2. izdanje, Zagreb, Matica Hrvatska, 1961, s. 612		РЕШЋ Radivoje, <i>Makedonska umetnost između 2 rata</i> , Književne novine, Beograd, 9.XII 1967	ТРПКОВСКИ Пени, Со трудот се постигнува сè, Прос- вета, Скопје, 1.XI 1968
1962	1965		
МАЦАН Елена, <i>Македонски портрет XIX-XX в.</i> (каталог), Уметничка галерија, Скопје, 1962	PETKOVSKI Boris, <i>L'art contemporain en Macédoine, Les letters françaises</i> , Paris, 5-18.VIII 1965	ПОПОВИЋ Лилјана, Современа македонска уметност меѓу двете светски војни, Каталог, Скопје, Уметничка галерија, 1967	1969
МОМИРОВСКИ Томе, <i>По повод изложбата Македонски портрет / XIX и XX век</i> , Современост, Скопје, 1962	1966		АБАЦИЕВА-ДИМИТРОВА Соња, Еден ликовен настан, Современост, Скопје, 1969
АНОНИМ, <i>Неподелени признанија на Димче Тодоровски / Изложбата на македонските ликовни уметници во Дижон, Нова Македонија</i> , Скопје, 1.XI 1962	ГИЛЕВСКИ Паскал, Големи ликовни и хумани вредности во делата со тематика од НОБ, Трудбеник, Скопје, 9.X 1966	1968	АМБРОЗИЋ Катарина, Македонската уметност денес, Разгледи, Скопје, 1969
САЗДОВ Томе, <i>Стварноста – најздрава подлога за уметникот</i> , Културен живот, Скопје, 1962	НИКОЛОВСКИ Антоние, Неисцрпан извор на ликовни теми и инспирации, Културен живот, Скопје, 1966	АРСОВСКИ Марко, Основач на современиот израз во македонската скулптура, Млад борец, Скопје, 10.X 1968	ДАМЈАНОВСКА Љубица, Димо Тодоровски: Мечкин камен, Нова Македонија, Скопје, 2.II 1969
ТОДОРОВСКИ Димче, <i>Писмо до ЦИЦО</i> , Нова Македонија, Скопје, 16.XII 1962	1967	ГИЛЕВСКИ Паскал, Човекот како постојана инспирација, Вечер, Скопје, 5.X 1968	КОЦО Димче, <i>Симболи на револуцијата</i> , Трудбеник, Скопје, 11.X 1969
АНОНИМ, <i>Француското списание AP за</i>	ГИЛЕВСКИ Паскал, Во светот на боите и формите, Просвета, Скопје, 9.XII 1967	АНОНИМ, Основач на современата скулптура, Нова Македонија, Скопје, 29.XI 1968	МАЛЕКОВИЋ Владимир, Модерната култура – животна сила на македонската уметност / Изложбата Современа македонска уметност во Загреб, Нова Македонија, Скопје, 11-12.X 1969
	ГИЛЕВСКИ Паскал, Современа македонска скулптура, Изложба во Уметничката	ПЕТКОВСКИ Борис, Аспекти на цртежот во Македонија, Мисла, Скопје, 1968	МАЦАН-ЧУКИЋ, <i>Историја на македонскиот народ</i> , Книга трета, Институт за национална историја, Скопје, 1969

- PETKOVSKI Boris, *Savremena makedonska umetnost – slikarstvo-skulptura-objekti*, Каталог, Muzej savremene umetnosti, Skopje, 1969
- PETKOVSKI Boris, *Socijalna umetnost u Makedoniji 1930-1950*, Jugoslovenska umetnost XX veka, Muzej savremene umetnosti, Beograd, 1969
- СТАНИК Стеван, *Одсеви македонске традиције*, Борба, Beograd, 4.III 1969
- 1970**
- КОЦО Димче, *Македонската ликовна уметност*, Студентски збор, Скопје, 7.XII 1970
- ПЕОВСКА Новка, *Мигови што застојајте вечност*, Журнал, Скопје, 10.I 1970
- СПИРОСКА Олга, *Изложбата – пристапно предавање*, Нова Македонија, Скопје, 2.VI 1970
- PETKOVSKI Boris, *Survey of Macedonian Contemporary Art*, Macedonian Review, 1970
- ШИРИЛОВ Ташко, *Споменик за жртвите во Белчица*, Вечер, Скопје, 5.X 1971
- АБАЦИЕВА ДИМИТРОВА Соња, *Колосот од Триница*, Комунист, Скопје, 22.XII 1972, 822, 22
- ДАМЈАНОВСКА Љубица, *Тито во делата на југословенските ликовни уметници*, Нова Македонија, Скопје, 10.XII 1972
- PETKOVSKI Boris, *Nacionalnoto и традицијата во*
- современата македонска ликовна уметност, Разгледи, Скопје, 1972
- АНОНИМ, *Посета на Музејот на современата уметност*, Нова Македонија, Скопје, 1972
- АНОНИМ, *Тодоровски Димче, скулптор (искажување)*, Нова Македонија, Скопје, 9.IV 1972, 9057, 11
- 1973**
- VASIĆ dr Pavle, *Izložba makedonskih umetnika*, in: Dr Pavle Vasić, Umetnički život, Beograd, Уметничка академија у Beogradu, 1973, s. 165
- ВАСИЋ Павле, *Установа 1941. у делима уметника*, Изложба, Политика, Београд, 15.IX 1973
- ДАМЈАНОВСКА Љубица, *НОВ и Револуцијата во македонското ликовно творештво*, Културен живот, Скопје, 1973
- ПЕТКОВСКИ Борис, *Животот и творештвото на ВАСИЛИЕ ПОПОВИЌ – ЦИЦО* (каталог), Скопје, Музеј на современата уметност, 1973
- ПЕТКОВСКИ Борис, *Предговор, in: Социјални мотиви во делата на македонските ликовни уметници 1922-1944*, каталог, Скопје, Музеј на современата уметност, 1973
- ЧЕМЕРСКА К(атарина), Димо Тодоровски / Еден творец – едно дело, Нова Македонија, Скопје, 29.IX 1973, 9587, Починка 126, 24
- 1974**
- НИКОЛОВСКИ Антоние, *Творештвото на современиот македонски скулптор Димо Тодоровски*, Културно наследство V, Републички завод за заштита на спомениците на културата, Скопје, XII 1974
- 1975**
- НИКОЛОВСКИ Антоние, *Развојни тенденции на современата македонска уметност и нејзината критика во повоенојот период*, Културно наследство VI, Скопје, Републички завод за заштита на спомениците на културата, 1975
- 1976**
- АРСЕНИЋ Радивоје, *Мала, или драгоцена збирка*, Политика, Beograd, 13.XII 1976
- КОЦОМАН Вангел, *Портрет на Д. Т.*, Каталог, Скопје, МАНУ – МСУ, 1976
- 1977**
- ПЕТКОВСКИ Борис, *Социјалните мотиви во македонската ликовна уметност до 1944 година*, Годишен зборник на Филозофскиот факултет на Универзитетот во Скопје, 3 (29), Скопје, 1977
- 1978**
- МУСОВИЌ Богдан, *Скулпторот – Д. Т.*, Разгледи, Скопје, 1978
- ДИРЈАН Лилјана, *Скулптурата, тој цртеж од илјада страни*, Студентски збор, Скопје, 26.IV 1977
- ДИРЈАН Лилјана, *Вреден културен настан*, Културен живот, Скопје, 1978
- ДРУГОВАЦ Миодраг, *Моћ Титове речи*, Борба, Beograd, 2.VIII 1977
- ПАВЛОВСКИ Јован, *Творењето е таен чин*, in: Јован Павловски, *Бев со нив*, Скопје, НИП Нова Македонија, 1977
- ПЕТКОВСКИ Борис, *Откривања*, Скопје, Мисла, 1977, с. 22; 47; 49 (15) - 198
- PETKOVSKI Boris, *Socijalna umetnost u Makedoniji 1930-1950*, Umjetnost i revolucija, Zagreb, Spektar, 1977
- ПЕТКОВСКИ Борис, *Социјални мотиви во македонската ликовна уметност до 1944 година*, Годишен зборник, Филозофски факултет, Скопје, 1977, книга 3 (29)
- ПОП ЃОРЧЕВ Борис, *Монументалната скулптура на Тодоровски*, Нова Македонија, Скопје, 18.I 1977
- ШИРИЛОВ Ташко, *Откриен споменик на Сава Михајлов*, Вечер, Скопје, 28-29-30.XI 1977
- BARIĆ Ladislav, *Generacijske dileme, Taditionalna izložba DLU Makedonije*, Oko, Zagreb, 29.XII 1977 – 12.I 1978

ГИЛЕВСКИ Паскал,
Откривањето на
традицијата, Толкување
на уметноста, Скопје,
Македонска книга, 1978

КОНЕСКИ Блаже, Портрет на
сликарот Цане
Јанкулоски, Нова
Македонија, Скопје, 4.VI
1978

KONESKI Blaže, *Portret Caneta Sekuloskog*, Odjek,
Sarajevo, 15.VI 1978

PETKOVSKI Boris, *Savremena makedonska umetnost* (katalog), Banja Luka, Dom kulture, Društvo likovnih umjetnika SR Makedonije, 1978

1979

АНДНОВСКИ Верольуб, *Што попрво во еден неслужбенички работен ден?*, Нова Македонија, Скопје, 5.V 1979

КУЗМАНОВСКИ Ристо,
Здравко Блажиќ / In
Memoriam, Нова
Македонија, Скопје, 16.IX
1979

АНОНИМ, *Поводи... Средби...
Фотографии...
Размислувања*, Нова
Македонија, Скопје, 12.V
1979

1980

МУСОВИЌ Богдан, Димо
Тодоровски (монографија),
Македонска книга, МСУ,
Скопје, 1980

1981

ПЕТКОВСКИ Борис,
Современо македонско
сликарство, Македонска
ревија, Скопје, 1981

ПЕТКОВСКИ Борис, *Прилози
за животот и
творештвото на вајарот
Димо Тодоровски*,
Годишен зборник,
Филозофски факултет,
Скопје, 7 (33), 1981

1983

ПИРКОВСКА Конча, *Делото на
Димо Тодоровски (Кон
изложбата на Димо
Тодоровски)*, МАНУ, 12
ноември – 16 декември
1983

1984

НИКОЛОВСКИ акад.
Властимир, Споменица,
МАНУ, Скопје, 1984

1986

ПЕТКОВСКИ Борис, *Слики и
скулптури од
југословенски уметници* (предговор), Уметничка
галерија „Скопје“, Скопје,
март-април, 1986

1988

ПЕТКОВСКИ Борис, *Улогата на
Уметничката галерија во
Скопје во развитокот на
ликовниот живот во СР
Македонија* (предговор),
Македонска ликовна
уметност во Уметничка
галерија „Скопје“, Скопје,
1948-1988

ТОЗИ Нико, *Македонската
ликовна уметност во
Уметничката галерија
„Скопје“ 1948-1988* (предговор), Уметничка
галерија „Скопје“, Скопје,
1988

1989

ВЕЛИЧКОВСКИ Владимир,
Современа македонска
скулптура, Македонска
книга, Скопје, 1989

1993

ТАЛЕСКА Мирјана, *Портрет на
Димо Тодоровски, 1910-
1983*, Уметничка галерија
„Скопје“, Скопје, април-
мај 1993

1997

УРОШЕВИЌ Влада,
Предизвикот на
поднебјето (предговор),
Изложба – Слики и
скулптури, МАНУ, 30
октомври 1997

НИКОЛОВСКИ Антоние,
Ликовни критики, есеи,
Културно-историско
наследство на Република
Македонија, Републички
 завод за заштита на
спомениците на
културата, Скопје, 1997

1998

БОШНАКОСКИ Драган, *Од
ризицата на Уметничка
галерија, 1948-1998,* (каталог) Уметничка
галерија „Скопје“, Скопје,
1998

ДИМЕСКА ВАСЕВА Викторија,
Лазар Личеноски, 1901-
1964 (монографија), Музеј
на современата уметност,
Скопје, 1998

ПЕТКОВСКИ Борис, *Димо
Тодоровски*, Независни
изданија НИП Гурѓа,
Скопје, 1998

2004

ПЕТКОВСКИ д-р Борис, *НОБ
во делата на
македонските ликовни
уметници (по повод 60-
годишнината на АСНОМ)*,
МАНУ, јуни 2004

2007

АЛЕКСИЕВ Емил, *Сликари и
скулптори академици*,
Фонд Трифун Костовски,
МАНУ, 1967-1997, 40
години МАНУ, Скопје,
2007

2008

ТАЛЕСКА Мирјана, *Години на
прогрес и растеж*,
Национална галерија на
Македонија 1948-2008,
Скопје, декември 2008

Каталог

1. Кеманеција, 1942/43
Fiddler
бронза, 34x16x14 см
сопств. МСУ – Скопје (2236)
2. Браќа Миладиновци, 1945
The Miladinov Brothers
бронза, 41x28x17 см
сопств. НГМ (26)
3. Глава на девојче, 1945
Girl
бронза, 25x17x7,5 см
сопств. НГМ (99)
4. Портрет на Мартиноски, 1946
Portrait of Martinoski
бронза, 45x45x30 см
сопств. семејство Мартиноски
5. Мајката на уметникот, 1947
The Artist's Mother
бронза, 45x45x31 см
сопств. НГМ (291)
6. Одмор, 1947
Break
гипс, 75x29x21 см
сопств. НГМ (666)
7. Гоце Делчев, 1968
Goce Delchev
патиниран гипс, 34x25x18 см
сопств. МСУ – Скопје (3374)
8. Портрет на Стиле, 1950
Portrait of Stile
бронза, 40x22x25 см
сопств. НГМ (28)
9. Портрет на Паламаревиќ, 1950
Portrait of Palamarevic
бронза, 34x20x21 см
сопств. НГМ (313)
10. Портрет на дедо Димо, 1950
Portrait of Grandad Dimo
патиниран гипс, 40x23x24 см
сопств. МСУ – Скопје (2922)
11. Портрет на Димитар Миладинов, 1952
Portrait of Dimitar Miladinov
бронза, 42x32x28 см
сопств. НГМ (667)
12. Портрет на Лазар Личеноски, 1954
Portrait of Lazar Lichenoski
гипс, 25x16x16 см
сопств. Зов Личеноска
13. Старец, 1954
An Old Man
бронза, 40x20x21 см
сопств. НГМ (463)
14. Јама, 1956
Pit

15. Девојка-селанка, 1956
Country Girl
(детаљ од композиција)
гипс, 62x62x45 см
сопств. НГМ (501)
16. Девојка, 1956
Girl
патиниран гипс, 110x39x42 см
сопств. МСУ – Скопје (3196)
17. Прегратка, 1955
Hug
гипс, 45x16x16
сопств. МСУ – Скопје (3195)
18. Ватерполист, 1958
Water polo player
патиниран гипс, 45x17x15 см
сопств. МСУ – Скопје (3197)
19. Девојка – Акт, 1960
Girl – Nude
бронза, 35x17x22 см
сопств. МСУ – Скопје (РЗ 112)
20. Сок, 1964
Bounce
бронза, 26x45x27 см
сопств. НГМ (935)
21. Св. Климент Охридски, 1967
Saint Clement Ohridski
бронза, 71x50x22 см
сопств. МСУ – Скопје (2220)
22. На Мечкин камен, 1968
Mechkin Kamen
бронза, 65x24x31 см
сопств. МСУ – Скопје (1727)
23. Лирика – Ана Липша, 1976
Lyricism – Ana Lipsha
патиниран гипс, 94x54x33 см
сопств. МСУ – Скопје (3373)
24. Калиноберачка, 1979
Pomegranate Picker
гипс, 88x23x40 см
сопств. МСУ – Скопје (3199)
25. Раце, 1979
Hands
гипс, јаже, 48x70x44 см
сопств. МСУ – Скопје (2740)
26. Рибар, 1979
Fisherman
гипс, жица, 105x74x44 см
сопств. МСУ – Скопје (2908)
27. Лизгач, 1982/83
Slider
боен гипс, 67x50x39 см
сопств. МСУ – Скопје

Цртежи

1. Фигура на маж
Male Figure
молив на хартија, 15x12,5
2. Две фигури
Two Figures
молив на хартија, 22x25,5
3. Балерина 1
Ballerina 1
молив на хартија, 20x11,5
4. Балерина 2
Ballerina 2
молив на хартија, 20,5x14
5. Портрет на маж 1
Portrait of a Man 1
молив на хартија, 18x12,5
6. Портрет на маж 2
Portrait of a Man 2
молив на хартија, 27x21,5
7. Портрет на момче
Portrait of a Boy
молив на хартија, 15x12
8. Портрет на жена
Portrait of a Woman
молив на хартија, 8x7,5
9. Портрет на маж 3
Portrait of a Man 3
молив на хартија, 10x27,5
10. Патки
Ducks
молив на хартија, 13,5x12
11. Птица
Bird
молив на хартија, 23x17,5
12. Цвет
Flower
молив на хартија, 16,5x9,5
13. Цветови
Flowers
молив на хартија, 13x16,5
14. Две фигури
Two Figures
молив на хартија, 13x18
15. Група седнати жени
Group of Seated Women
молив на хартија, 17x28
16. Дрводелец
Carpenter
молив на хартија, 21,5x19
17. Фигура на маж-работник
Male Figure - Worker
молив на хартија, 21x19
18. Акт-студија I
Nude – Study I
молив на хартија, 37,5x18,5
19. Акт-студија II
Nude – Study II
молив на хартија, 37,5x18,5

Фото плотери

1. Низа, 1967
String
бронза, 124x142x73 см
сопств. Остен, Скопје (фото плотер)
2. Пиета, 1976
Pietà
бронза 162x180x91 см (фото плотер)
3. Оро, 1955
Reel
мермер, 100x120x120 см
Прилеп (фото плотер)
4. Споменик на НОВ во Трница (Гостиварско), 1972
Memorial to the National Liberation War in Trnica
бронза, 305x120x125 см (фото плотер)
5. Споменик на НОВ во Дабница (Прилепско), 1972
Memorial to the National Liberation War in Dabnica
бронза, 170x96x77 см (фото плотер)

Димо Тодоровски

Издавач: НУ Национална галерија на Република Македонија
За издавачот: Маја Крстевска, директор

Организација на изложбата: Мирјана Талеска
Текст, изложби, каталог, биографија: Мирјана Талеска
Библиографија: Елена Георгиевска и Мирјана Талеска
Соработници: Теона Блажевска, Горанчо Ѓорѓиевски, Ана Франговска-Стојановска и Маја Чанкуловска-Михајловска

Превод на англиски: Александра Петковска

Ликовно уредување: Борис Шемов

Фотографии: Ѓорѓи Тричковски и Игор Василев

Лектор: Кирил Ангелов

Коректура: Михаил Лопарски

Печат: Скенпойнт, Скопје

Тираж: 500

Изложбата и каталогот се реализирани со финансиска поддршка на
Министерството за култура на Република Македонија

Националната галерија на Македонија изразува голема благодарност до Музејот на современата уметност, МАНУ, Остен и приватните сопственици кои ни ги позајмија своите дела и придонесоа да се зборат јубилејната изложба на академик Димо Тодоровски.

Насловна / Cover: Св. Климент Охридски, 1967

St. Kliment Ohridski

бронза, 71x51x20 см

сопст.: МАНУ

CIP - Каталогизација во публикација

Национална и универзитетска библиотека „Св. Климент Охридски“, Скопје

73.036.7(497.7)(06.064)Тодоровски, Д.

74.036.7(497.7)(06.064)Тодоровски, Д.

[сто]

100 Години од рафањето на Димо Тодоровски / [текст, каталог, биографија Мирјана Талеска ; превод на англиски Александра Петковска ; фотографии Ѓорѓи Тричковски, Игор Василев] = 100 Years Anniversary of Dimo Todorovski / [text, catalogue, biography Mirjana Taleska ; English translation Aleksandra Petkovska ; photos Gorgi Trickovski, Igor Vasilev]. - Скопје : НУ Национална галерија на Македонија = Skopje : NI National Gallery of Macedonia, 2010. - 36 стр. : илустр. ; 22 см

Текст на мак. и англ. јазик

ISBN 978-9989-196-61-4

1. Гл. ств. насл.

а) Цртеж - Скулптура - фигуративен експресионизам - Македонија

COBISS.MK - ID 85933834

Поддржано од / Supported by

akzent media
Motion of SPAMEDIA

LIFE

